

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	227 Терапія та реабілітація
Спеціалізація	227.01 Фізична терапія
Назва освітньо-професійної програми	Терапія та реабілітація
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна денна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Краснов Володимир Володимирович
Посада	завідувач кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор
Електронна адреса	ppmfp.nmapo@gmail.com
Телефон	044-205-49-86
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/pedahohiky-psykholohii-medychnoho-ta-farmatsevtychnoho-prava/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/480-krasnov-volodymyr-volodymyrovych#gsc.tab=0
Консультації	Вт. 13:00-14:00
Прізвище, ім'я, по батькові	Сечейко Олена Віталіївна
Посада	доцент кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	-

Електронна адреса	secheykoe@meta.ua
Телефон	044-205-49-86
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/pedahohiky-psykholohii-medychnoho-ta-farmatsevtychnoho-prava/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/13573-secheyko-olena-vitaliivna#gsc.tab=0
Консультації	Вт. 13:00-14:00
Прізвище, ім'я, по батькові	Юрковська Лідія Геннадіївна
Посада	старший викладач кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	-
Електронна адреса	postpostglossator@gmail.com
Телефон	044-205-49-86
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/pedahohiky-psykholohii-medychnoho-ta-farmatsevtychnoho-prava/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/484-yurkovska-lidiia-hennadiivna#gsc.tab=0
Консультації	Вт. 13:00-14:00

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Основи психології. Основи педагогіки» є вибіркоvim освітнім компонентом освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізацією 227.01 Фізична терапія, та має теоретико-прикладний характер.</p> <p>Дисципліна забезпечує формування базових психологічних і педагогічних засад професійної діяльності фізичного терапевта як фахівця допомагаючої професії, діяльність якого пов'язана з тривалою міжособистісною взаємодією з пацієнтами та учасниками мультидисциплінарної команди.</p> <p>Зміст дисципліни доповнює фахову підготовку здобувачів, створюючи психологічне та педагогічне підґрунтя для опанування клінічних і реабілітаційних освітніх компонентів, практичної підготовки, а також ефективної комунікації у сфері охорони здоров'я.</p> <p>У межах дисципліни розглядаються основні психологічні процеси та стани особистості, особливості поведінки пацієнтів у ситуації хвороби та відновлення, а також педагогічні основи навчання, інструктування та мотивації пацієнтів до участі в реабілітаційному процесі.</p> <p>Опанування дисципліни сприяє розвитку професійних компетентностей, необхідних для урахування психологічних чинників у реабілітаційній практиці, ефективної взаємодії з пацієнтами різного віку та профілактики професійного вигорання майбутніх фахівців.</p>
Мета дисципліни	<p>Формування у здобувачів вищої освіти психологічних і педагогічних засад професійної діяльності фізичного терапевта, необхідних для ефективної реалізації біопсихосоціального підходу в терапії та реабілітації, професійної комунікації з пацієнтами та взаємодії в мультидисциплінарному середовищі.</p> <p>Дисципліна спрямована на розвиток здатності аналізувати психоемоційні, когнітивні та поведінкові чинники, що впливають на обмеження життєдіяльності та участі пацієнта, встановлювати та підтримувати терапевтичний альянс, мотивувати пацієнтів до активної участі в реабілітаційному процесі, а також адаптувати професійні дії до змінних умов практичної діяльності.</p> <p>Опанування дисципліни забезпечує формування готовності до автономної та командної професійної діяльності в реабілітаційних</p>

	зкладах і громадах, організації робочих процесів, ефективного використання ресурсів і технологій, рефлексивної практики, безперервного професійного розвитку та участі у навчальній і методичній діяльності у сфері фізичної терапії.
Завдання дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. сформувати у здобувачів системне уявлення про основні психологічні процеси, стани та властивості особистості, їх роль у формуванні поведінки пацієнта в ситуації хвороби, обмеження життєдіяльності та відновлення відповідно до біопсихосоціальної моделі; 2. забезпечити засвоєння психологічних засад професійної комунікації з пацієнтами/клієнтами, зокрема навичок встановлення та підтримки терапевтичного альянсу, організації прямого і зворотного зв'язку, мотивації до участі в реабілітаційному процесі; 3. сформувати базові педагогічні уміння, необхідні для навчання, інструктування та консультування пацієнтів, членів їхніх родин, а також для участі в освітньому процесі та клінічному наставництві; 4. розвинути здатність аналізувати та враховувати психоемоційні, когнітивні й соціальні чинники при плануванні та реалізації реабілітаційних втручань у різних організаційних умовах; 5. сприяти розвитку навичок ефективної взаємодії у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди, а також здатності до автономної професійної діяльності та адаптації до нових ситуацій; 6. сформувати здатність до організації власної професійної діяльності, раціонального використання ресурсів і технологій для забезпечення якості реабілітаційних послуг; 7. закласти підґрунтя для розвитку рефлексивної професійної позиції, самоаналізу, безперервного професійного розвитку та профілактики професійного вигорання.
Пререквізити та постреквізити	Дана дисципліна може бути базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: ОК 7 Методи обстеження у фізичній терапії; ОК 3 Біо-психо-соціальна модель реабілітації. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я : теоретичні аспекти та практичне застосування; ОК 10 Фізична терапія при хворобах та ушкодженнях нервової системи.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. – ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. – ЗК 06. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. – ЗК 07. Здатність працювати автономно. <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – СК 01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біопсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності та здоров'я. – СК 06. Здатність провадити професійну діяльність в реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами. – СК 10. Здатність організовувати складні робочі процеси, взаємодіяти з адміністративними та управлінськими структурами з метою інформування, розробки та/або впровадження відповідної політики і стратегій в галузі охорони здоров'я, сприяти розвитку послуг, спрямованих на задоволення потреб суспільства. – СК 11. Здатність здійснювати рефлексивну професійну діяльність, самоаналіз та безперервний професійний розвиток.

Програмні результати навчання, досягненню яких сприяє дисципліна	<ul style="list-style-type: none"> – РН 01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта. – РН 08 Ефективно комунікувати з пацієнтом/клієнтом, встановлювати прямий та зворотній зв'язок для створення та підтримки терапевтичного альянсу. – РН 18 Ефективно використовувати наявні та залучати додаткові ресурси і технології для забезпечення якості послуг – РН 19 Викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик. – РН 20 Планувати та здійснювати особистий професійний розвиток, сприяти професійному розвитку колег.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС, 90 годин. Для очної (денної) форми навчання: аудиторних 54 години, самостійна робота 36 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається у <u>3-4-му</u> семестрі (2-й рік навчання).

Програма дисципліни

Назви тем

Змістовий блок 1. Психологічні основи професійної діяльності фізичного терапевта

- 1.1. Загальні принципи психічної діяльності людини та рівні її регуляції.
- 1.2. Індивідуально-психологічні характеристики пацієнта та їх вплив на перебіг хвороби та процес реабілітації
- 1.3. Психологія професійної комунікації та деонтологія

Змістовий блок 2. Педагогічні основи навчання та взаємодії у реабілітаційній практиці

- 2.1. Педагогіка як основа професійної взаємодії у фізичній терапії
- 2.2. Педагогічні методи навчання, інструктування та мотивації пацієнтів
- 2.3. Професійна рефлексія, самонавчання та розвиток у діяльності фізичного терапевта

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1	<p>Тема 1. Загальні принципи психічної діяльності людини та рівні її регуляції. Пояснити суть концепції "соматопсихології". Як важка фізична травма або втрата моторики може вплинути на зміну характеру та самооцінки людини? Проаналізувати взаємозв'язок між динамікою психічних процесів (пам'ять, увага, мислення) та характеристикою психічних станів пацієнтів. у контексті реабілітаційного прогнозу. Пояснити, як зміна психічного стану пацієнта (наприклад, стан натхнення або апатії) корелює з ефективністю виконання фізичних вправ. Проаналізувати механізм виникнення фантомних болів з точки зору порушення єдності фізичного та психічного.</p> <p>Пояснити, чому ефективна реабілітація неможлива без врахування психосоматичного підходу. Навести приклади, коли ігнорування емоційного стану пацієнта призводило до рецидиву фізичної хвороби.</p>

	<p>Описати перехід від стадії тривоги до стадії виснаження у пацієнта з тривалим періодом нерухомості. Пояснити суть поняття "дистресу" та проаналізуйте як хронічний стрес через хворобу руйнує імунні та регенеративні можливості організму. Назвати основні прийоми психологічної корекції стресу, які може застосувати реабілітолог для підвищення адаптаційного потенціалу пацієнта.</p>
2	<p>Тема 2. Індивідуально-психологічні характеристики пацієнта та їх вплив на перебіг хвороби та процес реабілітації Проаналізувати індивідуально-психологічні особливості пацієнта (темперамент, характер, емоційний стан, мотивацію) на основі запропонованого або власного клінічного кейсу та визначити їх вплив на реабілітаційний процес. Підготувати письмову рефлексію щодо психологічних реакцій людини на хворобу або травму (заперечення, тривога, агресія, апатія) та можливих дій фізичного терапевта з метою корекції деструктивної поведінки пацієнта в кожній із ситуацій. На основі знань про структуру та прояви особистісних характеристик людини, узагальнити і визначити чинники, що сприяють або перешкоджають формуванню прихильності пацієнта до реабілітаційної програми. Розробити короткі рекомендації для фізичного терапевта щодо врахування індивідуально-психологічних особливостей пацієнтів у реабілітаційній практиці.</p>
3	<p>Тема 3. Психологія професійної комунікації та деонтологія. Визначити специфічні аспекти професійної діяльності реабілітолога, які найбільше виснажують його психічний ресурс. Проаналізувати, як організація робочого місця та чітке розмежування професійних і особистих ролей впливають на збереження психічного здоров'я реабілітолога.</p>
4	<p>Тема 4. Педагогіка як основа професійної взаємодії у фізичній терапії. Опрацювати основні педагогічні поняття (навчання, виховання, розвиток, освіта) та показати їх значення для діяльності фізичного терапевта. Проаналізувати особливості навчання дорослих і пацієнтів з особливими освітніми потребами в умовах реабілітації. Підготувати приклади педагогічних ситуацій, що виникають у процесі інструктування пацієнтів, та запропонувати педагогічно доцільні способи їх вирішення. Сформулювати етичні принципи педагогічної взаємодії фізичного терапевта з пацієнтами та членами їхніх родин.</p>
5	<p>Тема 5. Педагогічні методи навчання, інструктування та мотивації пацієнтів. Проаналізувати та класифікувати педагогічні методи, що можуть застосовуватися у фізичній терапії (пояснення, демонстрація, вправлення, зворотний зв'язок). Розробити фрагмент інструктажу або навчального заняття для пацієнта з урахуванням його віку, стану та рівня мотивації. Описати способи формування навичок самостійної роботи та самоконтролю пацієнта під час і після завершення курсу реабілітації. Підготувати рекомендації щодо мотивації пацієнтів до тривалого виконання реабілітаційних програм і здорового способу життя.</p>
6	<p>Тема 6. Професійна рефлексія, самонавчання та розвиток у діяльності фізичного терапевта. Провести самоаналіз власних професійних сильних і слабких сторін як майбутнього фізичного терапевта з позицій психологічних і педагогічних компетентностей. Розробити індивідуальний план професійного розвитку з урахуванням потреб безперервного навчання та підвищення кваліфікації. Проаналізувати чинники професійного вигорання у сфері реабілітації та визначити психолого-педагогічні способи їх профілактики. Підготувати рефлексивний звіт щодо власного навчального досвіду з дисципліни та визначити можливості застосування отриманих знань у майбутній професійній діяльності.</p>

Самостійна робота є невід’ємним елементом індивідуальної освітньої траєкторії здобувача під час вивчення освітнього компоненту «Основи психології. Основи педагогіки». Вона спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань і практичних умінь з психології та педагогіки, необхідних для професійної діяльності фізичного терапевта.

Самостійна робота сприяє формуванню та розвитку у здобувачів здатності враховувати психологічні чинники у реабілітаційному процесі, ефективно комунікувати з пацієнтами та їхнім оточенням, застосовувати педагогічно доцільні підходи у процесі навчання, інструктування та мотивації пацієнтів, а також розвитку рефлексивної професійної позиції та готовності до безперервного професійного розвитку.

Самостійна робота може виконуватися здобувачами:

- як форма підготовки до семінарських і практичних занять із подальшим представленням результатів під час аудиторних занять або без такого захисту;
- як вид навчальної діяльності у міжсесійний період для здобувачів заочної форми навчання;
- як спосіб відпрацювання пропущених занять або підвищення раніше отриманих незадовільних оцінок;
- як індивідуальний засіб підтримки академічної мобільності та реалізації освітніх прав здобувачів з особливими освітніми потребами (інклюзивна освіта).

Види завдань самостійної роботи визначаються викладачем і можуть варіюватися відповідно до цілей навчання, професійних запитів і рівня сформованості компетентностей здобувачів.

Основними, але не вичерпними видами завдань самостійної роботи з цієї дисципліни є:

- аналітичний огляд сучасних психолого-педагогічних джерел і наукових публікацій з питань психології здоров’я, реабілітації, комунікації з пацієнтом, мотивації та навчання в реабілітаційній практиці (у письмовій формі та/або з презентацією результатів на занятті);
- підготовка аналітичної доповіді або есе з проблем професійної комунікації, педагогічної етики, взаємодії з пацієнтами та членами їхніх родин, а також психологічних аспектів діяльності фізичного терапевта;
- розроблення психоосвітнього або навчально-інструктивного міні-проєкту для пацієнтів (з описом мети, завдань, змісту, етапів реалізації та очікуваних результатів у реабілітаційному процесі);
- аналіз практичного кейсу (психологічної або педагогічної ситуації у фізичній терапії) з визначенням проблеми, психосоціальних та етичних аспектів, можливих професійних рішень;
- підготовка ситуаційних або тестових завдань, спрямованих на оцінювання комунікативних, мотиваційних і педагогічних умінь фізичного терапевта у роботі з пацієнтами;
- створення мультимедійної презентації або навчального відеоматеріалу з питань психологічних і педагогічних засад реабілітації, інструктування та навчання пацієнтів;
- підготовка усного виступу або повідомлення на занятті за заздалегідь узгодженою темою з використанням або без використання мультимедійних засобів;
- участь у роботі малих груп, підготовка та представлення спільного проєкту (наприклад, моделі комунікації з пацієнтом, алгоритму навчання пацієнтів руховим навичкам, схеми взаємодії в мультидисциплінарній команді);
- підготовка відеофрагмента або міні-демонстрації професійної взаємодії фізичного терапевта з пацієнтом (інструктаж, мотиваційна бесіда, пояснення реабілітаційної програми);
- формування елементів портфолію професійного розвитку фізичного терапевта з відображенням результатів навчання, самооцінки та рефлексії.

Максимальна оцінка за успішно виконане завдання самостійної роботи становить **5 балів**.

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерій оцінювання
5	Відмінний рівень. Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується і демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
4	Добрий рівень. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання завдання самостійної роботи допускає незначні помилки, продемонстровані вміння та навички здобувача місять окремі неточності.

3	Достатній рівень. Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє, виконуючи завдання самостійної роботи.
1-2	Низький рівень. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен пояснити зміст та результати виконаного завдання самостійної роботи. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати при вирішенні практичних завдань.

Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 200 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 111 балу.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є однією з форм самостійної роботи здобувача вищої освіти та передбачають виконання узгоджених із викладачем творчих, аналітичних або практично орієнтованих робіт, спрямованих на поглиблення та індивідуалізацію навчання. Індивідуальне завдання має містити назву, обсяг, короткий опис змісту, вимоги до виконання та критерії оцінювання.

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Основи психології. Основи педагогіки» спрямоване на закріплення, узагальнення та застосування теоретичних знань і практичних умінь, набутих здобувачем у процесі вивчення дисципліни, для комплексного вирішення психологічних, педагогічних, комунікативних та етико-професійних завдань у реабілітаційній практиці фізичного терапевта.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до оформлення та форми представлення результатів визначаються провідним викладачем дисципліни, є складовою навчально-методичного забезпечення освітнього компоненту та затверджуються кафедрою у встановленому порядку. Перегляд і оновлення змісту індивідуальних завдань здійснюється щорічно.

Максимальна оцінка за успішно виконане індивідуальне завдання становить 10 балів.

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється з урахуванням таких критеріїв:

- повнота та коректність розкриття теми, відповідність поставленому завданню;
- самостійність виконання та обґрунтованість авторської позиції;
- логічність і послідовність викладу, наукова аргументованість висновків;
- використання сучасних психологічних і педагогічних підходів, релевантних реабілітаційній практиці;
- наявність практичної складової (аналіз клінічних або комунікативних кейсів, розроблення рекомендацій, інструктивних або психоосвітніх матеріалів);
- якість оформлення роботи та доцільність використання цифрових і мультимедійних засобів.

Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, проте рекомендоване як форма поглибленого опанування окремих тем дисципліни, розвитку рефлексії, професійного мислення та формування психологічних і педагогічних компетентностей, необхідних для ефективної діяльності фізичного терапевта.

Основними, але не вичерпними видами індивідуальних завдань з цієї дисципліни є:

- підготовка аналітичного огляду або рефлексивного есе з психологічних і педагогічних аспектів взаємодії фізичного терапевта з пацієнтом;
- розроблення психоосвітнього або навчально-інструктивного матеріалу для пацієнтів чи членів їхніх родин (з описом мети, змісту та очікуваних результатів);
- аналіз практичного кейсу з реабілітаційної діяльності з визначенням психологічних, комунікативних та етичних аспектів професійного рішення;
- створення мультимедійної презентації або короткого відеофрагмента, що ілюструє інструктаж, мотиваційну бесіду або пояснення реабілітаційної програми;
- підготовка індивідуального портфоліо професійного розвитку майбутнього фізичного терапевта з елементами самооцінки та рефлексії.

Здобувач вищої освіти та викладач можуть узгоджувати інші форми індивідуальної роботи, які відповідають меті та результатам навчання дисципліни й особистим освітнім інтересам здобувача.

Примірна тематика індивідуальних завдань

№ з/п	Примірні теми
1	Психологічні чинники прихильності пацієнта до реабілітаційної програми та роль фізичного терапевта у їх формуванні.
2	Аналіз поведінки пацієнта в ситуації хронічного захворювання з позицій біопсихосоціальної моделі.

3	Терапевтичний альянс у фізичній терапії: психологічні механізми формування та умови ефективності.
4	Комунікативні стратегії фізичного терапевта у роботі з пацієнтами з підвищеним рівнем тривожності або страху.
5	Психологічні реакції пацієнта на травму або втрату функцій та їх урахування в реабілітаційній практиці.
6	Педагогічні аспекти навчання пацієнтів руховим навичкам у процесі фізичної терапії.
7	Мотивація пацієнтів до активної участі в реабілітації: психологічні та педагогічні підходи.
8	Особливості взаємодії фізичного терапевта з родиною пацієнта: психологічний і педагогічний виміри.
9	Використання зворотного зв'язку як інструменту підвищення ефективності реабілітаційного процесу.
10	Професійна рефлексія фізичного терапевта як чинник підвищення якості реабілітаційних послуг.
11	Психолого-педагогічні умови формування самостійності пацієнта в процесі реабілітації.
12	Профілактика професійного вигорання фізичного терапевта: роль саморегуляції та безперервного навчання.
13	Педагогічна етика у взаємодії фізичного терапевта з пацієнтами різного віку.
14	Застосування психологічних знань у роботі фізичного терапевта в складі мультидисциплінарної команди.
15	Фізичний терапевт як наставник і педагог: участь у клінічному навчанні та професійному розвитку колег.

Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

Бали	Критерій оцінювання
9-10	Відмінний рівень. Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується і демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
7-8	Добрий рівень. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання індивідуального завдання допускає незначні помилки, продемонстровані вміння та навички здобувача місять окремі неточності.
4-6	Достатній рівень. Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє, виконуючи індивідуальне завдання.
1-3	Низький рівень. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен пояснити зміст та результати виконаної індивідуальної роботи. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати при вирішенні практичних завдань, не володіє практичними вміннями та навичками.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на семінарських заняттях* обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодівати

культурою толерантності.

✓ на *практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проєктів (проєктування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; розбір відео-кейсів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; ділові ігри).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії;
- навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового / електронного контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. **Бондарчук О. І.** Психологія професійної діяльності фахівців допомагаючих професій. — Київ: Каравела, 2021. — 256 с.
2. **Максименко С. Д.** Загальна психологія: підручник. — 3-тє вид., перероб. і доповн. — Київ: Центр учбової літератури, 2020. — 592 с.
3. **Кремень В. Г. (ред.)** Педагогіка: підручник. — Київ: Грамота, 2020. — 448 с.
4. **Зайченко І. В.** Педагогіка: навчальний посібник. — Київ: Ліра-К, 2021. — 528 с.
5. **Синьов В. М., Шевчук В. М.** Психологія здоров'я: навчальний посібник. — Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. — 272 с.
6. **Москалець В. П.** Психологія особистості: навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2020. — 304 с.
7. **Hagger M. S., Cameron L. D., Hamilton K., Hunkonen N., Lintunen T. (eds.)** The Handbook of Behavior Change. — Cambridge: Cambridge University Press, 2020. — 698 p.

8. **Hall A. M., Kamper S. J., Maher C. G.** Motivational interviewing for musculoskeletal health care. — Elsevier, 2020. — 224 p.
9. **World Health Organization.** Rehabilitation in Health Systems. — Geneva: WHO, 2017. — 56 p.
10. **Bandura A.** Self-Efficacy: The Exercise of Control. — New York: W. H. Freeman, 1997. — 604 p.

Ресурси Інтернет:

1. <https://mon.gov.ua> — Міністерство освіти і науки України
2. <https://moz.gov.ua> — Міністерство охорони здоров'я України
3. <https://www.who.int> — Всесвітня організація охорони здоров'я
4. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov> — PubMed (біомедичні та психосоціальні дослідження)
5. <https://eric.ed.gov> — Education Resources Information Center
6. <https://www.apa.org> — American Psychological Association
7. <https://www.cochranelibrary.com> — Cochrane Library (доказова медицина та реабілітація)
8. <https://www.world.physio> — World Physiotherapy
9. <https://www.nbu.gov.ua> — НБУ ім. В. І. Вернадського
10. <https://guidelines.physio> — клінічні рекомендації з фізичної терапії.

Додаткова література

1. Авраменко М., Корольчук М., Корольчук В. Психологічні стратегії подолання професійного стресу у фахівців. Вісник Національного університету оборони України. 2021. С. 5–16. URL: (дата звернення: 11.12.2023).
2. Кириленко Т. С. Психологія спілкування: навчальний посібник. — Київ: Каравела, 2019. — 240 с.
3. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога постраждалим унаслідок стресових, травмівних подій: досвід, узагальнення, висновки. Актуальні проблеми 72 психології. Консультативна психологія та психотерапія. 2015. Т. 3, вип. 11. С. 8–33.
4. Коқун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О., Хоружий С.М., Ларіонов С.О., Сириця М.В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. К. : 7БЦ, 2023. 175 с
5. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Психологічна реабілітація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — Київ : Ніка-Центр, 2006. — 568 с.
6. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Академвидав, 2012. 320 с.
7. Кузікова С., Щербак Т. Дослідження психологічних особливостей вітальності та щастя у представників практики йоги. Вісник ХНПУ імені Г. С. сквороди "Психологія". 2022. № 66. С. 127–141.
8. Лазорко О., Федотова Т. Арт-терапія як метод духовної підтримки пацієнтів у клінічній практиці. Psychological prospects journal. 2022. № 39.
9. Назаренко О. О. Психологічна допомога при травмі : практичний посібник. — Київ : Основа, 2018. — 180 с.
10. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник. — Львів: ЛьвДУВС, 2015. — 264 с.
11. Основи реабілітаційної психології : навч. посіб. у 2-х т. / за заг. ред. Л. М. Карамушки. — Київ : Просвіта, 2019. (Видання підготовлене за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні).
12. Панок В. Г. Соціально-психологічна реабілітація постраждалих внаслідок військових дій: досвід, проблеми, інновації : монографія. — Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2017. — 204 с.
13. Пінчук О., Коноваленко С. Фантомний біль – одна з основних проблем перенесеної ампутації / Медсестринство. – 2017. – № 1. – С. 42–44.
14. Пінчук О., Радецька Л., Коноваленко С. Аналіз проведення ампутацій кінцівок та ефективність реабілітаційних заходів у пацієнтів із фантомно-больовим синдромом // Медсестринство. – 2018. – № 1. – С. 20–22.

15. Психологічна реабілітація : підручник / за ред. І. Д. Спіріної, І. С. Вітенка. — Дніпропетровськ : Ліра, 2015. — 434 с.
 16. Сечейко О.В. Диференціальна психологія./Підручник.— К.: НАУ, 2014. - 300 с.
 17. Шевчук В. М. Психологія професійного здоров'я. — Київ: Центр учбової літератури, 2018. — 312 с.
 18. Туриніна О.Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 160 с.
 19. Ryan R. M., Deci E. L. Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness. — New York: Guilford Press, 2017. — 756 р.
 20. Borrell-Carrió F., Suchman A. L., Epstein R. M. The biopsychosocial model 25 years later. — *Annals of Family Medicine*, 2004, 2(6), 576–582.
 21. Nicholls D. A., Gibson B. E. (eds.) *Physiotherapy Otherwise: A Reconsideration of Physiotherapy's Role in Society*. — Elsevier, 2019. — 256 р.
 22. Petty N. J., Moore A. P., Hewitt S. A person-centred approach to musculoskeletal pain. — Elsevier, 2017. — 304 р.
 23. Schön D. A. *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. — Routledge, 2017. — 384 р.
 24. Illeris K. *Contemporary Theories of Learning*. — 2nd ed. — Routledge, 2018. — 266 р.
- Kolb D. A. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. — 2nd ed. — Pearson, 2015. — 416 р.

Загальна схема оцінювання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/іспит	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахован	Бали нараховуються наступним чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 200-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я та соціальне забезпечення).</i> Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних заокремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування, опитування тощо для виявлення рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за
		для іспиту, диф. заліку	для заліку		
170 – 200	A	Відмінно	зараховано		
155 – 169	B	Добре			
140 – 154	C				
125 – 139	D	Задовільно			
111 – 124	E				

60 – 110	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано	виконання практичних індивідуальних та групових завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, що виводиться як сума результатів проміжного оцінювання за змістові блоки та оцінки, здобутої здобувачем за результатами підсумкового контролю. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів очної (денної) форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої передбачено максимум 120 балів, і рейтингу з підсумкового контролю – максимум 80 балів.
1 – 59	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді презентацій, усних відповідей, письмових відповідей та/або інших видів робіт згідно з темою заняття за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

 - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
 - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
 - відрахування із Університету.